

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Første Brev til en højvelbaaren Herre. 1728

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 97. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801968080/facsimile.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Gourmet'er, som maaske vilde sige, at jeg i mangt og meget ikke har fulgt Kogekunstens Regler. Jeg gjorde ikke større Fremskridt i de finere Studier, men fik Indsigt i de mere solide, som har med Køkkenet at gøre. Jeg lærte, hvor lang Tid og hvor stærk Ild der skal til for at lave en perfekt Suppe eller Grød eller tilberede Ærter og andre Bælgfrugter, hvor mange Ave Maria'er der skal til for at koge et Æg, og mere af samme Skuffe. Hvis man vil regne den Slags Lærdom for noget, saa kan man ikke paa mig anvende den almindelige Talemaade: Han gik en Nar til Rom og kom en Nar tilbage igen. Hvis Polyhistorerne har Ret i, at man ikke er rigtig Polyhistor, hvis man ikke kan reparere sit eget Fodtøj, saa gælder det vel i endnu højere Grad, hvis man ikke i Nødsfald kan lave sin egen Frokost eller Middagsmad. Men for ikke at anvende al den Tid, jeg ellers vilde have brugt paa Studier, til denne Beskæftigelse, havde jeg mit Skrivetøj staaende foran Ovnens og holdt en Bog i den ene Haand og en Ske i den anden. Jeg maatte dog bittert erfare, at det ikke er let at kokkerere og filosofere paa een Gang. Det hændte nemlig tit, naar jeg var optaget af at læse eller skrive, at Flammerne rasede i den Grad om min Gryde, at Grøden blev brændt til de

sydende, boblende, skummende Vand
brusede ud over Lergrydens Rand.

I Begyndelsen var jeg noget flov over denne Beskæftigelse, især naar jeg tænkte paa, hvor pænt og pillent jeg ellers plejede at leve; men jeg rystede snart Skammen af mig, da jeg opdagede, at det simpelthen var Skik og Brug i Italien. Der boede to neapolitanske Adelsmænd paa samme Kro som jeg. Dem fandt jeg mere end een Gang i Lag med dette Arbejde; og naar saa Dørene til begge Værelser stod aabne, hørte man flerstemmig Sang fra de dampende Grødgryder. Min, som kun var en lille Potte, sang Diskanten, mens deres, som var større, sang Bassen.

Jeg gjorde den Iagttagelse paa min Rejse, at Folk lever

DET FØRSTE BREV

mere beskedent, jo længere sydpaa de bor. Jeg saa kun faa fulde Folk i Frankrig og slet ingen i Italien. Danskerne synes, at Nordmændene er nogle slemme Fraadsere; men paa den anden Side harcellerer Danskere og Tyskere over Franskmandenes overdrevne Sparsommelighed. Franskmandene forekommer Italienerne at være nogle Ædedolke, men samme Italienerne synes, at Spanierne er nogle Gniepinde. Selv paa Slottene og i de fornemmes Paladser er det ikke sjældent,

at man til Middag faar
lidt Rester fra i Gaar.

Jeg boede en hel Maaned mutters alene paa denne Kro. Det undrede mig, at der ikke boede flere i dette store Hus med mange Værelser; men jeg opdagede, at der var lige saa ensomt i mange andre Huse. Rom har nemlig et Areal, der er næsten lige saa stort som Paris', men der er mange andre Byer i Europa, der er mere folkerige end den. Hvis der blev holdt Mandtal, vilde man sikkert have svært ved at runde de 200 000. Derfor kan man leje sig ind for en billig Penge, undtagen naar det er Jubelaar eller der holdes Pavevalg. Saa strømmer der nemlig saa mange Mennesker til Rom, at Byen lider under det. Derfor mener Romerne, at Byen trives ved, at man ofte skifter Pave, og af denne Aarsag saa mange af dem skævt til Clemens den Ellevte, fordi han levede saa længe. Jeg boede altsaa ganske alene indtil Udgangen af December. Ved Nytaarstid, da alt hvad der var af Gøglere, Mimere, Komedianter og Linedansere strømmede til Rom, blev hele Huset fuldt af dem; og deres Optræden, der varede til ud paa de smaa Timer, plagede mig slem om Natten, naar jeg havde Feber, og om Dagen forstyrrede de mig i mine Studeringer. Efter Jul kom der ti-tolv forskellige Trupper til Rom. Hver enkelt Trup udvælger sig nogle bestemte Stykker, som de bliver ved med at spille. Den Trup, der indlogerede sig paa min Kro, havde valgt en Doktorkomedie, som mindede meget om Molières Læge mod sin Vilje – Méde-